

ærede Indenrigsminister, saa raadet jeg til ikke at knytte nogen Forhaabning dertil, og det saa lidt, at, dersom Regjeringen bliver staaende derved, saa vil jeg for min Part raade til ikke at stemme for denne Bevilling; jeg vil da selv stemme mod den, thi den vilde under saadanne Omstændigheder være til mere Skade end Nytte. Den maatte for det Første friste de Personer, som muligen vilde anvende deres Midler paa en jydsk Jernbane, til at forlade den Idee, som er deres Hovedidee, og som upaatvivlelig, hvilket jeg senere skal have den Ære at oplyse, vilde være den gavnligste og fornuftigste for Landet, for dog at komme til at udrette Noget, og til at gaae ind paa den Linie og følge den Vej, der efter min Mening og efter Alt, hvad der ligger for, vilde være den alleruheldigste. Naar her har været omtalt, at Jernbaner skulle ligge gjennem befolkede Landstrækninger, thi kun derved kunne de vente Tilgang til deres Indtægter, saa maae det enten være Strækninger, som have en ganske anden Befolkning end de, der her handles om, eller hvor Befolkningen kunde finde forskjellige store Omsætnings-Middelpunkter, hvortil den drages. Den ærede Indenrigsminister har henvist til Mænd, som have beskæftiget sig med disse Gjenstande, og som have bygget og bestyret Jernbaner; jeg selv har professionsmæssigt beskæftiget mig med disse Gjenstande og undersøgt disse Forhold meget alvorligt, jeg har bestyret og bygget Jernbaner, og det er min fulde Overbeviisning, at det er hovedsagelig Bevægelsen fra Landet til visse Omsætnings-Centra og Bevægelsen mellem disse Middelpunkter, som forrenter Jernbanerne, hvorimod Bevægelserne fra en Mellemstation til en anden kun er Bagateller. Naar altsaa den ærede Minister tænker sig en Bane i den Retning, som han har omtalt, nemlig i Nærheden af Skanderborg, langsmed den østlige Side af den Retning, som Søerne der have midt igennem Jylland, saa vil han komme til meget saa betydelige Endepunkter. Han vil, naar han absolut holder paa Jernbanen, kun komme til Endepunkter, der ved hele deres Befolkning og hele deres Omsætnings-Natur kun ere ubetydelige; men, naar han kommer der, hvor han lader

sig trænge hen, for at være saa forekommende som muligt, saa kommer han der, hvor der ikke findes et eneste Omsætnings-Middelpunkt af den Natur, og hvor Befolkningen heller ikke er sammentrængt. Befolkningen er ligesaa stærkt sammentrængt paa de større Daser paa den vestlige Deel af Jylland som paa den Strækning af Jylland, hvorom der her er Tale. Fra det første Dieblit af, at Spørgsmaalet om Jernbaner kom til Bevægelse her i Landet, har jeg, saa godt jeg har kunnet, med de Midler, jeg har havt til Raadighed, undersøgt Forholdene i Jylland; og jeg er kommen til den Overbeviisning, at man maa lægge en Jernbane i Jylland paalangs, hvor man vil, saa vil den i Begyndelsen ikke kunne forrente sig og bære sig ved Hjælp af Jyllands Befolkning. Men hvad der skal bevirke, at Staten tilskyder Midler til en saadan Jernbane, det skal være Jernbanens Virkning paa Jyllands fremtidige Udvikling. Og, naar der da spørges om, hvor skal en Jernbane ligge, der kan have en Indflydelse af den Natur, saa maa det være, hvor i høieste Maaede de døde Kræfter ligge samlede, der kunne bringes tillive ved et saadant Mittel, og hvor i høieste Grad dette oplivende Mittel savnes. Nu vil jeg spørge Enhver, om ikke hele Vestjylland er i allerhøieste Grad stedmoderligt behandlet i sidstnævnte Henseende; det har ingen Havne, det har hidtil ingen Veie havt, dets Vandforbindelser have været flette; Regjeringen har anerkjendt, at der var Trang i saa Henseende og har anvendt store Summer paa maadelige Vandforbindelser. Hvorfor? Det er, for at blive paa Østkysten af Jylland, for at komme ind paa Søerne, som nærme sig til den Deel af Jylland, som vi, der staae paa den saakaldte Høiderygbane, ville oplive ved Hjælp af en Bane, der langt bedre vil virke for vort Formaal end alle disse maadelige Vandforbindelser. Hvad findes der i Vestjylland som en død Skat, men som en Værdi, der dog voxer dagligen? Der ligger i den vestlige Deel af Jylland en stor Mængde Hestekraft begravet, ubrugt, til ingen Nytte; vi bringe denne store Driftskraft i Forbindelse med det europæiske Marked, vi give den en Værdi, der er lige med den dyre Værdi, vi her betale dagligen paa vore Pladser for Steen-